

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului depus de Autoritatea Națională de Integritate,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Roșca împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr. 163/16 din 04 august 2020,

împotriva deciziei din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-275/23
NR. PIGD 2-20107589-01-3ra-13032023)*

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023.
Examinarea superficială a cauzei. Evaluarea cazului privind starea de incompatibilitate. Interpretarea termenului procedurii administrative.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. Gr. Cazacu,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, E. Palanciuc, A. Minciuna,

20 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 25 august 2020, prin intermediul poștei terestre (f.d.13), Ion Roșca a depus cerere de chemare în judecată în contencios administrativ împotriva Autorității Naționale de Integritate, solicitând anularea actului de control nr. 163/16 din 04 august 2020, întocmit de Autoritatea Națională de Integritate.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 15 februarie 2019, în cancelaria Autorității Naționale de Integritate, a fost înregistrată sesizarea nr. 129 în privința sa, precum că ar fi exercitat simultan mandatul de consilier în Consiliul raional Sîngerei și șef al Centrului Metodic din cadrul Direcției Educație a Consiliului raional Sîngerei și ar fi admis încălcarea regimului juridic al incompatibilităților. Prin procesul-verbal nr. 453/16 prin 27 decembrie 2019, în privința sa a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților. În rezultatul controlului, inspectorul de integritate Cristina Ciubotaru a emis actul de constatare nr. 163/16 din 04 august 2020, prin care s-a constatat că, prin deținerea simultană a mandatului de consilier în Consiliul raional Sîngerei și a funcției de șef al Centrului Metodic al Direcției Învățământ din cadrul Consiliului raional Sîngerei, în perioada 27 decembrie 2017 – 02 ianuarie 2020, s-a aflat în stare de incompatibilitate, nesoluționată în termenul legal, prin ce a încălcat regimul juridic al incompatibilităților. În baza aceluiași act, a fost sesizată Comisia Electorală Centrală în termen de 15 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea ridicării mandatului de consilier în Consiliul raional Sîngerei. A fost decăzut din dreptul de a exercita funcții publice sau funcții de demnitate publică, inclusiv mandatul de consilier, cu excepția celorlalte funcții electorale, pe o perioadă de 3 ani din data încetării înainte de termen a mandatului în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (2) lit. c) din Legea privind statutul alesului local sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența stării de incompatibilitate. În final, a fost înscris în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa funcția publică sau de demnitate publică din data încetării înainte de termen a mandatului conform art. 5 alin.(2) lit.c) din Legea privind statutul alesului local nr. 768/2000. La fel, s-a indicat că avea obligația de a soluționa starea de incompatibilitate prin depunerea mandatului de consilier sau prin depunerea cererii de demisie din funcția

deținută, în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității, termen care a început să curgă din 27 decembrie 2017.

3. Reclamantul și-a exprimat dezacordul cu actul comunicat, fiind ilegal și nefondat, deoarece art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr.768/2000 prevede fără echivoc că mandatul de ales local este incompatibil cu calitatea de șef, de șef adjunct (inclusiv interimatul acestor funcții) în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale). Norma legală enunțată reglementează cu titlu exhaustiv care structuri fac incompatibilă funcția de ales local cu funcția exercitată în cadrul acestor structuri. În actul contestat nu este evidențiat sub nicio formă statutului juridic al Centrului Metodic al Direcției Învățământ din cadrul Consiliului raional Sîngerei, care trebuie definit printr-un act de constituire, etc., or, cu desăvârșire lipsesc referințe despre personalitatea juridică a Centrului enunțat, care, de altfel, nici nu reprezintă o persoană juridică distinctă.

4. De asemenea, a afirmat că au fost ignorate argumentele aduse la înștiințarea Autorității Naționale de Integritate din 30 decembrie 2019. Or, mandatul consilierului raional pentru perioada 27 decembrie 2017-07 noiembrie 2019 i-a fost atribuit prin decizia Consiliului raional Sîngerei la 22 martie 2018, iar până atunci nefiind implicată într-o anumită activitate a Consiliului raional. La solicitarea adresată Comisiei Electorale Centrale de a-i fi explicată situația, ultima prin scrisoarea nr.8/1999 din 2018 i-a comunicat că prin schimbările operate în lege, organul abilitat să aprecieze dacă funcția incompatibilă cu cea de consilier este Autoritatea Națională de Integritate.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

5. Prin hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ion Roșca împotriva Autorității Naționale de Integritate privind anularea actului de constatare nr. 163/16 din 04 august 2020, încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000,00 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

6. La 18 iunie 2022, prin intermediul poștei terestre (f.d.100), Ion Roșca a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

7. Prin decizia din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a casat hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ion Roșca. S-a anulat actul de constatare nr. 163/16 din 04 august

2020, întocmit de Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Ion Roșca.

8. Pentru a decide astfel, instanța de apel referitor la respectarea procedurii stabilite de Lege, instanța de apel a reiterat că potrivit art. 29 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să își exercite atribuțiile legale în mod imparțial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă.

9. Instanța de apel a reținut că în scrisoarea din 27 februarie 2018, autorul sesizării a fost informat despre amânarea examinării acesteia pe perioada reorganizării instituției, potrivit legislației nou-adoptate până la angajarea inspectorilor de integritate. Cu toate acestea, instanța de apel a reținut că Autoritatea Națională de Integritate nu a prezentat probe care să confirme data angajării inspectorilor de integritate și nici nu a explicat de ce sesizarea a fost supusă repartizării aleatorii, contrar prevederilor legale, abia la o distanță de 22 luni de la data înregistrării acesteia la Autoritate. Aceste încălcări de procedură admise denotă evident că au fost admise încălcări flagrante ale cadrului normativ, fapt ce este inadmisibil, or, legiuitorul național a stabilit un termen imperativ în interiorul căruia Autoritatea are obligația de a repartiza aleatoriu sesizarea.

10. Totodată, la dosarul cauzei lipsește dovada distribuirii aleatorii a sesizării, fiind incertă și de înțeles modalitatea în care anume acest inspector a fost selectat pentru a efectua controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților de către Ion Roșca. Instanța de apel a conchis că actul de constatare emis în privința lui Ion Roșca este ilegal, pentru neîntreținerea condiției de înregistrare imediată și repartizare aleatorie a sesizării. Principiul repartizării sesizărilor în mod aleatoriu fiind reglementat prin norme de ordine publică, de organizare a activității Autorității, neregularitățile procedurale constând în încălcarea acestui principiu, constituie un viciu deosebit de grav (art. 141 alin. (1) din Codul administrativ), care denotă efectuarea unei proceduri administrative de control cu încălcarea principiului legalității garantat de art. 21 din Codul administrativ, principiului imparțialității garantat de art.25 din Codul administrativ, principiului comprehensibilității și transparenței garantat de art.32 din Codul administrativ și prin urmare confirmă ilegalitatea actului administrativ. În lipsa actelor la dosarul administrativ care să confirme respectarea principiului distribuirii aleatorii a sesizării, denotă cert că Autoritatea a încălcat prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 și principiul consacrat prin aceste norme, ceea ce denotă ilegalitatea procedurii de control și ilegalitatea actului de constatare.

11. Concomitent instanța de apel a menționat că, procedura de control efectuată în privința lui Ion Roșca s-a desfășurat cu încălcarea termenelor procedurii administrative, stabilite de Codul administrativ, iar în acest sens se impun a fi precizate următoarele. În activitatea sa, Autoritatea Națională

de Integritate, cu prioritate, se bazează pe 3 legi organice și anume: Legea nr.132 din 17 iunie 2016, Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 și Codul administrativ nr. 116 din 19 iulie 2018 (în vigoare din 1 aprilie 2019). Nici Legea nr.132/2016 și nici Legea nr.133/2016 nu instituie norme cu privire la termenele de finalizare a procedurii de control și de emitere a actului de constatare. În același timp în Codul administrativ este prevăzut un capitol aparte (capitolul III, art. 60-65) care expres reglementează termenele în procedura administrativă. Astfel, conform art. 60 din Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Nici o altă prevedere legală care să fie pertinentă și aplicabilă acestor raporturi juridice, nu instituie alte termene, prin urmare se vor aplica cerințele capitolului III din Codul administrativ, iar drept consecință, în sensul art. 60 alin. (5) din Codul administrativ, în mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile. În sensul normelor legale citate supra, s-a concluzionat că Autoritatea Națională de Integritate a avut la dispoziție un termen de 30 zile pentru a finaliza procedura administrativă, care putea fi prelungit pentru un termen de maxim 90 de zile. La caz, s-a constatat că sesizarea în privința lui Ion Roșca a fost depusă la 15 februarie 2018, procesul-verbal de inițiere a controlului a fost emis la 27 decembrie 2019, adică la o distanță de 22 luni de la înregistrarea sesizării, punctul de vedere al subiectului controlului a fost depus la 22 mai 2020, iar actul de constatare a fost întocmit la 04 august 2020. Aceste circumstanțe denotă în mod cert că inspectorul de integritate a încălcat termenii de efectuare a controlului în privința reclamantului/apelant, stabiliți de Codul administrativ, încălcare ce denotă ilegalitatea actului contestat.

12. La acest capitol, instanța de apel a punctat că în virtutea art. 27 din Codul administrativ, în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice trebuie să acționeze într-un termen rezonabil, însă, în contradicție cu alegațiile apelantei, art.60 – art.65 din același cod stabilește exact termenele procedurii administrative, situație care exclude aplicarea termenului rezonabil. În speța dată începutul termenului de control corespunde zilei în care la Autoritatea Națională de Integritate a fost înregistrată sesizarea în privința lui Ion Roșca, adică datei de 15 februarie 2018, controlul fiind inițiat la 27 decembrie 2019 și, respectiv, procedura de control urma a fi închisă în termen de 30 zile, adică la data de 26 ianuarie 2020. În cazul în care inspectorul de integritate nu a reușit realizarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, acesta era în drept să solicite prelungirea termenului de efectuare a controlului. Cu toate acestea, la dosarul cauzei nu se regăsește un demers de prelungire a termenului de efectuare a controlului, precum și nu se regăsește decizia de prelungire a acestui termen.

13. Instanța de apel a reiterat că pe toată durata procedurii administrative de 2 ani 5 luni 20 zile, inspectorul de integritate nu a întreprins un volum excesiv de mare de acțiuni, limitându-se doar la solicitarea unor acte de la Comisia Electorală Centrală, solicitarea informațiilor de la Consiliul raional Sîngerei; informarea subiectului declarării despre inițierea controlului, solicitarea explicațiilor de la subiect, situație ce denotă, că termenul de efectuare a controlului, este exagerat de mare și nejustificat. Mai mult, în perioada 22 mai 2020 – 04 august 2020, în cadrul procedurii de control inițiate în privința lui Ion Roșca, în general nu au fost efectuate acțiuni, situație ce denotă că depășirea termenului de efectuare a controlului este imputabilă inspectorului de integritate, care pe parcursul a aproximativ 2 luni și 15 zile, nu a întreprins nicio acțiune, procedura de control a respectării regimului juridic al incompatibilităților, fiind afectată grav de vicii de legalitate. Ion Roșca a depus punctul de vedere în scris la 22 mai 2020, iar actul de constatare a fost emis abia pe 04 august 2020, adică, peste 2 luni 15 zile de la data depunerii punctului de vedere și acumularea tuturor probelor relevante cauzei, nefiind clar de ce inspectorul de integritate a avut nevoie de un termen atât de îndelungat pentru finalizarea controlului. Controlul respectării regimului juridic al incompatibilităților nu reprezintă o procedură complexă, nefiind necesară efectuarea unui volum mare de lucru în vederea finalizării controlului.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

14. La 24 februarie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.143), Autoritatea Națională de Integritate, prin intermediul reprezentantului Valentina Urecheanu, a depus recursul motivat împotriva deciziei din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi decizii de respingere ca neîntemeiate a acțiunii în contencios administrativ.

15. În susținerea recursului s-a invocat că la examinarea cauzei nu au fost constatate, elucidate și dovedite circumstanțele care au importanță la soluționarea justă a cauzei, de asemenea, instanța de apel a dat o interpretare eronată aspectelor de ordin juridic relevante prezentei cauze de contencios administrativ.

16. Conform pct. 1 din Legea nr. 263 din 16 noiembrie 2012 privind interpretarea articolului 7 alineatul (1) literele c) și d) din Legea nr. 768/2000, prevederile literei c) se aplică funcționarilor publici și angajaților din subdiviziunile autorităților administrației publice locale de același nivel și din aceeași unitate administrativ-teritorială. Potrivit art. 1 din Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006, autorități ale administrației publice locale de nivelul întâi sunt: autorități publice, luate în ansamblu, care sânt constituite și activează pe teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului) pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale. Totodată, art. 4 alin. (4) din Legea privind organizarea

administrativ-teritorială a RM nr. 764/2001, organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova se efectuează pe două niveluri: satele (comunele), sectoarele și orașele (municipiile) constituie nivelul întâi, raioanele, municipiul Chișinău și municipiul Bălți constituie nivelul al doilea. Astfel, Direcția Educație din cadrul Consiliului raional Sîngerei unde activează Ion Roșca, în calitate de șef al Centrului Metodic și Consiliul raional Sîngerei, în care deține mandat de consilier sunt de același nivel (nivelul întâi) și din aceeași unitate administrativ-teritorială. Astfel, intimatul nu a respectat prevederile legale reglementate la art. 8 alin. (1) din Legea nr. 768/2000 și art. 12 alin. (2) lit. a) din Legea integrității nr.82/2017. Inspectorul de integritate a constatat că Ion Roșca nu și-a soluționat starea de incompatibilitate în termen.

17. Recurentul a menționat aprecierea Curții Constituționale, în pct. 34-36 din Hotărârea nr. 21 din 24 iunie 2015, potrivit căreia semnificația noțiunii de incompatibilitate constă în interdicția prevăzută de lege de a cumula două funcții, în vederea asigurării independenței de acțiune a persoanei ce ocupă o funcție publică, a evitării concentrării de către una și aceeași persoană a unor prerogative excesive, precum și a ocrotirii integrității profesionale și morale a acesteia. Incompatibilitatea se instituie din momentul dobândirii funcției și presupune o perioadă de timp în decursul căreia titularul funcției este obligat să aleagă între prima funcție și cea nouă. Incompatibilitatea nu constituie doar o măsură de protecție a funcției, în considerarea căreia a fost instituită, dar și a acelor cu care această funcție devine incompatibilă, împiedicând cumularea acestora. Odată ce intimatul a fost ales în calitate de consilier, în termenul prevăzut de lege și anume, în termen de o lună din data în care a fost ales, urma să-și soluționeze starea de incompatibilitate în care se afla. Nu este relevant faptul dacă Ion Roșca pe perioada deținerii cumulative a funcției de șef al Centrului Metodic al Direcției Generale Învățământ și Sport Sîngerei a Consiliului raional Sîngerei și consilier raional în aceeași unitate administrativ-teritorială, a exercitat atribuțiile aferente acestor două funcții, a participat la ședințe sau în alt mod și-a manifestat prerogativele pe care legea le conferă.

18. Suplimentar a declarat că instanța de apel nu a elucidat fondul cauzei, axându-se în examinarea litigiului pe pretinse deficiențe de procedură. Referitor la repartizarea aleatorie, mențiunea instanței privind lipsa unui act doveditor că sesizarea ce a stat la baza inițierii controlului în privința intimatului a fost repartizată aleatoriu este una subiectivă și lipsită de suport juridic. În context a reiterat pct. 20-24 din Hotărârea Guvernului nr.183 din 15 martie 2019 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „e-Integritate”. Astfel, ca posesor și deținător, Autoritatea asigură doar organizatoric și financiar funcționarea sistemului, în rest SIA „e-Integritate” este asigurat tehnic de Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”. Respectiv, are posibilități limitate în a prezenta anumite informații din acest sistem. De asemenea, este

tendențioasă și invocarea prezentării unui Regulamentului de repartizare aleatorie a sesizărilor, or nu există în cadrul Autorității Naționale de Integritate un asemenea Regulament. Normele privind repartizarea aleatorie a sesizărilor sunt prevăzute în Conceptul tehnic al Sistemului informațional automatizat „e-Integritate”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 183/2019, respectiv în Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului informațional automatizat „e-Integritate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.228/2020. Astfel, opțiunea de repartizare aleatorie a sesizărilor este prevăzută la pct. 14 subpct. 3 lit. f) din Conceptul tehnic al SIA „e-Integritate”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 183/2019. Procedura de control constituie o procedură administrativă așa cum este definită de prevederile Codului administrativ, cu aplicarea dispozițiilor normelor speciale în măsura în care acestea există și sunt relevante obiectului procedurii administrative. Act de distribuție aleatorie a sesizării constituie o invenție a instanței de judecată, ce nu are temei juridic pe care să fie fundamentată existența unui asemenea document. Până la proba contrarie, se prezumă distribuția electronică aleatorie a sesizării în privința efectuării controlului în raport cu intimatul. Normele ce guvernează activitatea Autorității nu prevăd existența vreunui document oficial care să confirme distribuția aleatorie a sesizărilor. Unicul document care, eventual, poate dovedi distribuția aleatorie a sesizării îl constituie o captură de ecran cu informațiile aferente sesizării înregistrată în sistemul electronic, dar acest document nu poate fi asimilat cu o fișă de distribuție în sensul în care se distribuie cererile de chemare în judecată către judecători.

19. Referitor la metodologia de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor (în continuare - Metodologie), a menționat că acest document constituie un act intern. Prin prisma art. 6 lit. f) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative nr. 100/2017, face parte din categoria actelor normative ale autorităților publice autonome. Subsecvent, conform art. 6 alin. (1) din același act normativ, forța juridică a actelor normative se stabilește în funcție de competența și statutul autorității publice emitente, precum și de categoria actului. Limitele de competență privind adoptarea, aprobarea sau emiterea actelor normative sunt stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern și de alte acte normative. De asemenea, conform art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sunt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului. Din coroborarea normelor citate prin raportare la situația din speță, Metodologia constituie un act normativ al autorității publice autonome emis în temeiul Legii nr. 132/2016. Metodologia se aplică în procedura de control în măsura în care, Legea nr.

132/2016, Legea nr. 133/2016, Codul administrativ, alte acte legislative naționale și acte normative internaționale nu conțin dispoziții diferite de cele ale Metodologiei. În plus, în conținutul actului de constatare, nu există nicio trimitere expresă la dispozițiile Metodologiei, ci toate acțiunile și alte măsuri întreprinse de către inspectorul de integritate în procedura de control au fost întemeiate în mod direct pe actele legislative care au forță juridică superioară Metodologiei.

20. În ceea ce vizează pretinsa depășire a termenului de desfășurare a procedurii de control, a indicat că prevederile Codului administrativ se aplică în măsura în care, prevederile legilor speciale nu conțin dispoziții diferite. Art. 60 alin. (1) din Codul administrativ stabilește clar acest lucru stipulând că termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. La caz, Legea nr. 133/2016 (în redacția aplicabilă la data desfășurării controlului) și Legea nr. 132/2016 (în redacția aplicabilă la data desfășurării controlului) sunt legi speciale în raport cu dispozițiile Codul administrativ, iar în temeiul art. 5 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, în caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială. Deși, legile sus numite nu conțin prevederi privind termenul în interiorul căruia urmează să se desfășoare o activitate administrativă, acest fapt nu înseamnă că, se vor aplica în mod automat prevederile art. 60 alin. (1) din Codul administrativ. Procedura de efectuare a controlului presupune întreprinderea anumitor măsuri pentru a acumula informațiile și materialele necesare stabilirii circumstanțelor relevante cauzei. Prin urmare, termenul, în interiorul căruia se finalizează o procedură administrativă, poartă un caracter rezonabil așa cum este stipulat în art. 27 din Codul administrativ. Poziția Autorității referitor la neaplicarea prevederilor art. 60 din Codul administrativ în procedurile desfășurate de inspectorii de integritate este în unison cu poziția instanțelor de judecată. Astfel, anume din aceste considerente legiuitorul nu a stabilit în legislația specială în materie de reglementare a regimului juridic de control al averilor, incompatibilităților, regimului juridic al conflictelor de interese etc. termene în interiorul cărora urmează a fi finalizată procedura de control. În context, a evidențiat că în sensul art. 31 din Legea nr. 132/2016 (în redacția aplicabilă la data desfășurării controlului), sesizările înregistrate și repartizate aleatoriu sunt supuse unui control prealabil care poate dura până la 15 zile. După inițierea procedurii de control, urmează a fi solicitate informațiile necesare examinării de la persoane fizice și juridice de drept public sau privat. Pentru prezentarea informațiilor ultimii la fel dispun de 15 zile (art. 32 alin. (3) și alin. (4) din Legea nr. 132/2016 (în redacția aplicabilă la data desfășurării controlului)). Deci doar pentru procedura de verificare prealabilă și în caz de inițiere a procedurii de control solicitarea de informații de la persoane fizice sau juridice sunt utilizate acele 30 de zile după care în sensul Codului administrativ urmează a fi finalizată o procedură. Or, Codul administrativ

prevede că, în afara termenului de 30 de zile ale procedurii de control termenul poate fi prelungit doar din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative (art. 60 alin. (4) din Codul administrativ). Adică termenul de 30 de zile poate fi prelungit doar dacă cauza este una de o complexitate neordinară. În cazul controlului dispus de către inspectorul de integritate doar verificarea existenței unei bănuieli rezonabile cu privire la încălcarea Legii nr. 133/2016 și solicitarea de informații de la deținători deja depășește termenul reglementat de Codul administrativ drept regulă generală pentru finalizarea procedurilor administrative, deci este evidentă neaplicarea acestui termen în speță. Cu privire la termen, în cazul în care după recepționarea tuturor informațiilor încă planează o bănuială rezonabilă privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, persoana supusă controlului este invitată să-și prezinte punctul de vedere. Pentru această operațiune legislația la fel acordă un termen de 15 zile (art. 37 alin. (3) din Legea nr. 132/2016 (în redacția aplicabilă la data desfășurării)) pentru a prezenta un punct de vedere nu este confirmată mai mult de 30 de zile de la expedierea acesteia, inspectorul de integritate întocmește actul de constatare numai după expirarea a 15 zile de la expedierea unei invitații repetate, indiferent de faptul dacă a fost sau nu confirmată recepționarea acesteia. Articolul 30 alin. (1) -(2) din Legea nr. 132/2016 (în redacția aplicabilă la data desfășurării controlului), indică asupra următoarelor tipuri de termen - sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice de drept public sau de drept privat, precum și cele din oficiu se înregistrează imediat și se repartizează aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor. Redistribuirea sesizărilor repartizate inspectorilor de integritate se poate face în condițiile alin. (1) în următoarele cazuri: lit. a) imposibilitatea inspectorului de a-și exercita atribuțiile timp de cel puțin 30 de zile din motive de boală, delegare, detașare, transfer sau eliberare din funcție. Nu în ultimul rând, explicăm că, informațiile prezentate de către subiectul controlului sau persoanele fizice și/sau juridice de drept public sau privat pot conține circumstanțe noi care necesită intervenții repetate, sau pot conține informații care necesită a fi verificate iar acest fapt din nou presupune timp. Termenii concreți prevăzuți de legea specială (Legea nr. 132/2016 (în redacția aplicabilă la data desfășurării controlului)) privind efectuarea procedurii de control exclud aplicarea termenului general stabilit la art. 60 din Codul administrativ. Respectarea termenilor prevăzuți în legea specială nu intră în contradicție cu prevederile Codului administrativ referitoare la termenul de desfășurare a procedurii administrative, or norma de la art. 60 alin. (1) din Codul administrativ prevede excepția și anume, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. La cazul aflat în examinare, excepția are în vedere aplicarea termenilor prevăzuți de legea specială, adică Legea nr. 132/2016 (în redacția aplicabilă la data începerii desfășurării controlului). Astfel, examinarea multiaspectuală a tuturor circumstanțelor necesită timp prin urmare, procedurile de control efectuate de către inspectorul de

integritate sunt desfășurate într-un termen rezonabil. Astfel, sunt nefondate afirmațiile instanței precum că la desfășurarea procedurii de control au fost încălcate prevederile art. 60 din Codul administrativ sau altfel spus, au fost încălcați termenii în interiorul cărora urma a fi realizată procedura de control a or, Autoritatea urmează a acționa în termeni rezonabili, iar caracterul rezonabil al termenului urmează a fi verificat de către instanță ținând cont de complexitatea dosarului și de volumul de acțiuni desfășurate de către inspectorul de integritate. Referitor la termenul de desfășurare a procedurii de control a menționat decizia nr. 3ra-734/22 din 12 octombrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, în cauza P. Pancu vs. ANI, citând constatările din aceasta, precum și decizia nr. 3ra-653/22, în cauza E. Baltag vs ANI.

21. La 15 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului copia recursului depus, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, avizul de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d.153-154).

22. Intimatul nu a făcut uz de dreptul procedural și nu a depus referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

23. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

24. Art. XI din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023:

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art.VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.

(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

25. Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

26. În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție la examinarea recursului va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

27. Art. 244 din Codul administrativ:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

(2) Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

28. Art. 245 din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

(2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

29. Art. 193 din Codul administrativ:

„(3) Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.

(3¹) În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

30. Art. 247 din Codul administrativ:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin. (1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

31. Art. 194 din Codul administrativ:

(2) În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

32. Art. 195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.”

33. Art. 219 din Codul administrativ:

(1) Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

(2) Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării

de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

(3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

34. Art. 22 din Codul administrativ:

„(1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

(2) Faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, pînă la proba contrarie.”

35. Art. 248 din Codul administrativ:

„(1) În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: b) admite recursul, casează integral sau parțial hotărârea și/sau decizia și adoptă o nouă decizie.”

36. Art.6 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr.132 din 17 iunie 2016 (Legea nr.132/2016):

„În vederea realizării misiunii sale, Autoritatea are următoarele funcții: a) exercitarea controlului averii și al intereselor personale; b) exercitarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; c) constatarea și sancționarea încălcărilor regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; d) cooperarea cu alte instituții, atît la nivel național cît și internațional; e) asigurarea bunei organizări a Autorității și administrarea activității de promovare a integrității subiecților declarării; f) alte funcții stabilite prin lege.”

37. Art.7 din Legea nr.132/2016:

„(2) În domeniul exercitării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, Autoritatea: a) constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.”

38. Art.14 din Legea nr.132/2016:

„(4) Președintele și vicepreședintele Autorității nu exercită atribuții privind controlul averilor și al intereselor personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.”

39. Art.19 din Legea nr.132/2016 (în redacția legii în vigoare în perioadă de referință):

„Inspectorii de integritate desfășoară următoarele activități: a) primesc, colectează, centralizează și procesează date și informații cu privire la situația averilor deținute de persoane în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică, de asemenea cu privire la incompatibilitățile și conflictele de interese ale persoanelor care ocupă o funcție publică sau de demnitate publică; b) efectuează controlul averilor și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; c) efectuează controlul privind depunerea în termen a declarațiilor de avere și interese personale de către subiecții declarării; d) constată

diferențele substanțiale, ținând cont de modificările intervenite în averea subiectului declarării în timpul exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică și în veniturile obținute de acesta în aceeași perioadă; e) examinează și soluționează conflictele de interese ale persoanelor prevăzute de Legea privind declararea averii și a intereselor personale; f) sesizează organizația publică în care activează subiectul declarării sau autoritatea responsabilă de numirea în funcție a acestuia în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia în cazul constatării unei stări de incompatibilitate sau a unui conflict de interese; g) întocmesc acte de constatare în condițiile legii; h) constată contravenții, examinează cauze contravenționale și aplică sancțiuni contravenționale.”

40. Art.20 din Legea nr.132/2016 (în redacția legii în vigoare în perioadă sesizării și efectuării controlului):

„(1) Inspectorul de integritate are următoarele drepturi: a) să solicite informații și explicații de la persoanele supuse controlului; b) să solicite informațiile necesare pentru realizarea atribuțiilor de control al averilor și intereselor personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor de la alte persoane fizice și juridice; c) să acceseze on-line, gratuit, registrele de stat ale organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare a acestora, în exercitarea atribuțiilor ce țin de verificarea averilor și a intereselor personale, a conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; d) să prelucreze date cu caracter personal în exercitarea atribuțiilor ce țin de verificarea averilor și intereselor personale, a conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor și să asigure confidențialitatea și securitatea acestora, inclusiv după încetarea activității de control.

(2) Inspectorul de integritate are următoarele obligații: a) să-și îndeplinească atribuțiile cu obiectivitate, respectând principiile legalității, independenței, imparțialității, transparenței, confidențialității, celerității, integrității, egalității, al dreptului la apărare și al bunei administrări; b) să comunice imediat, în scris, conducătorului ierarhic superior orice situație de conflict de interese în care se află; c) să depună, în condițiile legii, declarația de avere și interese personale; d) să protejeze informațiile cu acces limitat care i-au devenit cunoscute în exercitarea atribuțiilor de serviciu și să nu le divulge persoanelor terțe decât în condițiile stabilite de lege; e) să se abțină de la orice activitate sau manifestare ce contravine funcției deținute; f) să respecte prevederile art.7 alin.(2) din Legea nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.

(3) Inspectorul de integritate nu solicită și nu primește dispoziții, inclusiv de la președintele sau vicepreședintele Autorității, referitoare la controalele privind averea și interesele personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

(4) Orice tentativă de influență din partea președintelui sau a vicepreședintelui Autorității ori din partea unor persoane terțe este comunicată de către inspector imediat Consiliului de Integritate.”

41. Art.30 din Legea nr.132/2016 (în redacția legii în vigoare la data sesizării):

„(1) Sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice de drept public sau de drept privat, precum și cele din oficiu se înregistrează imediat și se repartizează aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor. (2) Redistribuirea sesizărilor repartizate inspectorilor de integritate se poate face în condițiile alin.(1) în următoarele cazuri: a) imposibilitatea inspectorului de a-și exercita atribuțiile timp de cel puțin 30 de zile din motive de boală, delegare, detașare, transfer sau eliberare din funcție; b) la

solicitarea motivată a inspectorului căruia i-a fost repartizat dosarul de control; c) suspendarea din funcție a inspectorului în condițiile legii; d) starea de incompatibilitate a inspectorului; e) conflictul de interese în care se află inspectorul; f) neexaminarea sesizării, din motive imputabile inspectorului, pe o durată mai mare de 30 de zile.”

42. Art.37 din Legea nr.132/2016 (în redacția legii în vigoare în perioadă sesizării și efectuării controlului):

„(1) După repartizarea aleatorie a sesizării de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va dispune începerea controlului. (2) Prevederile art.31, art.32 alin.(3)–(5), art.33, art.34 alin.(2), art.35 și 36 se aplică în mod corespunzător și în cadrul procedurii de inițiere a controlului și de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. (3) În cadrul procedurii de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate are obligația de a invita persoana supusă controlului să-și prezinte punctul de vedere printr-o scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc care confirmă informarea (telegramă, fax, e-mail etc.). Punctul de vedere al persoanei supuse controlului poate fi prezentat în termen de 15 zile de la recepționarea invitației. Dacă recepționarea invitației pentru a prezenta un punct de vedere nu este confirmată mai mult de 30 de zile de la expedierea acesteia, inspectorul de integritate întocmește actul de constatare numai după expirarea a 15 zile de la expedierea unei invitații repetate, indiferent de faptul dacă a fost sau nu confirmată recepționarea acesteia. (4) Acțiunile și actele efectuate de inspectorul de integritate în cadrul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor nu sînt publice, cu excepția actului de constatare, care se publică pe pagina web oficială a Autorității cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal.”

43. Art.38 din Legea nr.132/2016 (în redacția în vigoare la data emiterii actului):

„(1) În urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că: b) persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate; c) persoana supusă controlului a încălcat restricțiile prevăzute de lege.

(2) Actul de constatare privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor se întocmește în conformitate cu prevederile art.35 și se aduce la cunoștința persoanei vizate de acesta în termen de 5 zile lucrătoare de la data întocmirii.

(3) Persoana poate contesta actul de constatare în condițiile stabilite la art.36.

(4) Actul de constatare privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor rămîne definitiv după expirarea termenului specificat la art.36 alin.(1).

(5) În cazul în care nu se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va înceta procedura de control prin emiterea unui act de constatare.”

44. Art.39 din Legea nr.132/2016:

„(1) În cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor,

inspectorul de integritate: a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică; b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

(2) Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin.(1) lit.b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.”

45. Art.3 din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016 (Legea nr.133/2016):

„(1) Subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sînt: b) membrii Consiliului de supraveghere al instituției publice naționale a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”, Compania Teleradio-Găgăuzia; consilierii consiliilor satești (comunale), orașenești (municipale), raionale; deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia; g) funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special.”

46. Art.16 din Legea nr.133/2016:

„Subiectul declarării se află într-o stare de incompatibilitate în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis prin Constituția Republicii Moldova și/sau prin alte acte legislative.”

47. Art.17 din Legea nr.133/2016 (în redacția în vigoare până la 01 iunie 2018):

Subiectul declarării este obligat să respecte restricțiile prevăzute la art.18–21 și cele prevăzute de legislație.

48. Art.18 din Legea nr.133/2016:

„(1) Subiecții declarării sînt obligați să comunice conducătorului organizației publice în care activează sau, după caz, Autorității Naționale de Integritate despre toate ofertele de muncă pe care aceștia intenționează să le accepte, dacă aceste locuri de muncă pot genera un conflict de interese. Comunicarea se face în scris, în termen de 3 zile de la primirea ofertei de muncă.

(2) Persoanele prevăzute la alin.(1) nu pot să obțină beneficii neprevăzute de lege sau de contractul individual de muncă datorită funcției deținute anterior, inclusiv datorită informațiilor de serviciu obținute în exercitarea funcției respective.

(3) Subiecții declarării care și-au încetat mandatul sau raporturile de muncă ori de serviciu, pe parcursul ultimului an de muncă sau de serviciu avînd atribuții directe de supraveghere sau control al unor organizații comerciale și necomerciale, nu au dreptul să se angajeze, timp de un an, în cadrul acestor organizații.”

49. Art.23 din Legea nr.133/2016 (în vigoare în perioada de referință):

„(6) Subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3)-(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.”

50. Art.5 din Legea privind statutul alesului local nr. 768 din 02 februarie 2000 (Legea nr.768/2000):

„(1) Durata mandatului consilierului și al primarului se stabilește de Codul electoral.”

51. Art.7 din Legea nr.768/2000:

„(1) Mandatul alesului local este incompatibil cu: d) calitatea de șef, de șef adjunct (inclusiv interimatul acestor funcții) în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale).”

52. Art.11 din Legea nr.768/2000:

„(1) Participarea consilierului la ședința consiliului și/sau comisiei din care face parte este obligatorie. (2) În cazul în care consilierul este în imposibilitate de a participa la ședința respectivă, el comunică despre aceasta, după caz, primarului (primarului general), președintelui raionului, cu indicarea motivelor absenței.”

53. Art.24 din Legea nr.768/2000:

„(1) Pe durata ședințelor consiliului și a executării însărcinărilor consiliului sau comisiei, în conformitate cu art.17 alin.(1) din prezenta lege, consilierul angajat în câmpul muncii este degrevat de obligațiile lui la locul de muncă. (2) Degrevarea de obligațiile la locul de muncă se face în baza înștiințării în scris privind ședința în cauză, adresate alesului local, sau în baza altui document eliberat de consiliu sau comisia respectivă. Perioada degrevării include și timpul necesar pentru a se deplasa la locul ședinței sau pentru exercitarea unor anumite însărcinări. (3) Alesului local care a fost invitat la ședința consiliului și a participat la ea i se restituie cheltuielile aferente și i se acordă o indemnizație pentru fiecare zi de participare la ședința consiliului în mărimea stabilită de către consiliul respectiv.”

54. Art.25 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 58 din 04 iulie 2008 (în redacția în vigoare în perioada de referință):

(1) Calitatea de funcționar public este incompatibilă cu orice altă funcție publică decît cea în care a fost numit. (2) Funcționarul public nu este în drept să desfășoare alte activități remunerate: a) în cadrul autorităților publice, cu excepțiile prevăzute de lege;

(6) Situația de incompatibilitate prevăzută la alin. (2), (2¹), (2²), (2³) și (4) urmează să înceteze pe parcursul unei luni din momentul apariției acesteia. Dacă nu a eliminat situația de incompatibilitate în termenul prevăzut, funcționarul public este destituit din funcție.

55. Art.3 din Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017 (Legea nr.82/2017):

„entitate publică– persoană juridică cu statut de: a) autoritate publică, autoritate centrală, autoritate publică centrală de specialitate, autoritate publică locală, precum și de structură organizațională de pe lângă sau din sfera de competență a acestora; b) autoritate, instituție, organ, organizație, oficiu sau agenție de stat, autonomă, independentă, de autoadministrare și/sau de reglementare; c) Curte Constituțională, instanță de judecată, procuratură; d) întreprindere de stat sau municipală, societate pe acțiuni în care statul deține pachetul majoritar de acțiuni.”

56. Art.12 din Legea nr.82/2017:

„(1) Pentru exercitarea eficientă și dezinteresată a atribuțiilor agentului public, desfășurarea activității sale profesionale este incompatibilă cu alte funcții, calități sau activități, cu excepția celor stabilite de Constituție sau legi organice. Întru evitarea

promovării intereselor personale și asigurarea respectării interesului public, agentul public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, respectă restricția de desfășurare a activității profesionale în raporturi ierarhice nemijlocite cu o rudă directă sau cu o rudă prin afinitate în cadrul aceleiași entități publice. Activitatea profesională a agentului public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, precum și a altor subiecți ai declarării averii și intereselor personale, se supune limitărilor de publicitate pentru a evita favorizarea entităților din sectorul privat. Conducătorul entității publice respectă regimul juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate, completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute de legislația specială care reglementează activitatea acesteia.

(2) În vederea respectării regimului juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate în cadrul entității publice, agentul public prevăzut la alin.(1) este obligat să întreprindă următoarele măsuri: a) să își soluționeze stările de incompatibilitate în termen de o lună din momentul începerii mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ori, în cazul în care încetarea situației de incompatibilitate în termenul dat nu depinde de voința sa, să prezinte probe privind întreprinderea cu bună-credință a acțiunilor de eliminare a acestei situații. Responsabilitatea pentru respectarea acestei obligații nu depinde de executarea de către conducătorul entității publice a obligației prevăzute la alin.(3) lit.a).”

MOTIVAREA INSTANȚEI

57. Referitor la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 25 ianuarie 2023. Prin intermediul poștei electronice (f.d.142), la 28 ianuarie 2023 instanța de apel a notificat decizia motivată. Astfel, recursul depus Autoritatea Națională de Integritate a fost înaintat cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

58. Prin prisma art. 247 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a considerat inoportună citarea participanților la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece argumentele recursului sunt expuse cu suficientă claritate.

59. În cauza CtEDO, Covalenco v. Moldova nr. 72164/14, hotărârea definitivă din 16 septembrie 2020, Curtea a statuat că este necesar organizarea unei audieri: a) în cazul în care există necesitatea de a evalua dacă circumstanțele au fost stabilite corect de către autorități (a se vedea Malhous v. Republica Cehă [MC], nr. 33071/96, § 60, 12 iulie 2001); b) atunci când circumstanțele cer ca instanța să-și formeze propria impresie referitoare la justițiabili, prin acordarea dreptului de a explica propria lor situație personală, în mod direct sau prin intermediul unui reprezentant (a se vedea Göç, pre-citată, § 51; Miller, precitată, § 34 in fine; și Andersson v. Suedia, nr. 17202/04, § 57, 7 decembrie 2010); c) în cazul în care instanța are nevoie de a obține o clarificare cu privire la anumite detalii, inter alia prin intermediul unei audieri (a se vedea Fredin v. Suedia (nr. 2), 23 februarie 1994, § 22, Seria A nr. 283-A, și Lundevall v. Suedia, nr. 38629/97, § 39, 12 noiembrie 2002).

60. Verificând legalitatea deciziei contestate în limita controlului judiciar în raport cu argumentele invocate în recurs coroborate cu normele de drept pertinente, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție considerând recursul admisibil, urmează a-l admite cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și adoptarea unei noi decizii de menținere a hotărârii primei instanțe, din motivele ce succed.

61. Prin acțiunea înaintată, reclamantul a solicitat anularea actului de constatare nr. 163/16 din 04 august 2020, întocmit de Autoritatea Națională de Integritate.

62. Prima instanță judecând cauza în fond, prin hotărârea emisă la 30 mai 2022, a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Ion Roșca împotriva Autorității Naționale de Integritate, iar instanța de apel prin decizia din 25 ianuarie 2023, drept urmare a admiterii apelului, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii, anulând actul contestat.

63. Pentru debut, având în vedere întrunirea condițiilor de admisibilitate a prezentei acțiuni de contencios administrativ, precum și lipsa obiecțiilor/criticilor la acest capitol, instanța de recurs consideră necesar de a puncta infra momentele decisive soluției sale în ceea ce vizează fondul cauzei.

64. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează în contextul circumstanțelor de fapt reliefate anterior, Autoritatea Națională de Integritate a fost sesizată la 15 februarie 2018 (repartizată aleatoriu prin sistemul electronic la 13 decembrie 2019, or, petiționarul la 27 februarie 2018 a fost informat despre imposibilitatea examinării sesizării depuse generate de noile proceduri prevăzute în Legea nr.132/2016). Conform acesteia, Ion Roșca exercita simultan funcția (mandatul) de consilier în Consiliul raional Sîngerei și șef al Centrului Metodic din cadrul Direcției Educației a Consiliului raional Sîngerei, prin ce ar fi admis încălcarea regimului juridic al incompatibilităților. Drept urmare a controlului efectuat, prin actul de constatare nr. 163/16 din 04 august 2020, inspectorul de integritate a constatat că Ion Roșca, prin deținerea simultană a mandatului de consilier în Consiliul raional Sîngerei și a funcției de șef al Centrului Metodic din cadrul Direcției Educației a Consiliului raional Sîngerei, s-a aflat în stare de incompatibilitate, nesoluționată în termenul legal, prin ce a încălcat regimul juridic al incompatibilităților. A sesizat Comisia Electorală Centrală în termen de 15 zile din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv, în vederea ridicării mandatului consilier în Consiliul raional Sîngerei, a lui Ion Roșca. Ultimul a fost decăzut din dreptul de a exercita funcții publice sau funcții de demnitate publică, inclusiv mandatul de consilier, cu excepția celorlalte funcții electorale pe o perioadă de trei ani din data încetării înainte de termen a mandatului conform art. 5 alin.(2) lit.c) din Legea nr. 768/2000 sau data rămânerii definitive a actului de constatare, ori

din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența stării de incompatibilitate. La fel, s-a indicat despre înscrierea lui Ion Roșca în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, din data încetării înainte de termen a mandatului conform art. 5 alin.(2) lit.c) din Legea nr. 768/2000 (f.d.6-12).

65. Subsecvent, instanța de recurs reține că prin ordinul nr. 05-p din 21 ianuarie 2008, Ion Roșca a fost desemnat în funcția de șef al Centrului Metodic al Direcției Generale Învățământ și Sport Sîngerei a Consiliului raional Sîngerei, ulterior denumită Direcția Educație din cadrul Consiliului raional Sîngerei prin decizia Consiliului raional Sîngerei nr. 8/31 din 17 decembrie 2015. Conform ordinului nr. 05-p din 02 ianuarie 2020, a fost suspendat contractul individual de muncă a lui Ion Roșca, în funcția de șef al Centrului Metodic al Direcției Educație din cadrul Consiliului raional Sîngerei, începând cu data de 02 ianuarie 2020 pe o perioadă de 5 ani.

66. Conform Regulamentului de organizare și funcționare, organigrama și statele de personal ale Direcției Educație Sîngerei aprobat prin Decizia nr. 8/31 din 17 decembrie 2015 a Consiliului raional Sîngerei, Direcția Educație este o subdiviziune a Consiliului raional Sîngerei, iar Centrul Metodic o subdiviziune structurală a Direcției Educație Sîngerei.

67. Prin scrisoarea nr. CEC8/1744 din 31 decembrie 2019, Comisia Electorală Centrală a informat că în rezultatul alegerilor locale generale din 2015, prin hotărârea din 29 iunie 2015 a Judecătoriei Sîngerei (dosarul nr. 3-25/15), a fost confirmat Ion Roșca în calitate de candidat supleant în Consiliul raional Sîngerei. Prin hotărârea nr. 1339 din 27 decembrie 2017 a Comisiei Electorale Centrale, lui Ion Roșca i-a fost atribuit mandatul de consilier în Consiliul raional Sîngerei. În rezultatul alegerilor locale generale din 2019, lui Ion Roșca i-a fost validat mandatul de consilier în Consiliul raional Sîngerei, prin hotărârea din 08 noiembrie 2019 a Judecătoriei Bălți (dosarul nr. 3-391/2019).

68. Astfel, prin exercitarea simultană de către reclamantul Ion Roșca în perioada 27 decembrie 2017-02 ianuarie 2020, a mandatului de consilier în Consiliul raional Sîngerei și a funcției de șef al Centrului Metodic din cadrul Direcției Educației a Consiliului raional Sîngerei, a încălcat regimul juridic al incompatibilităților în sensul art. 7 alin.(1) lit. d) din Legea nr. 768/2000.

69. De altfel, Curtea Constituțională în hotărârea nr. 19 din 16 iulie 2013, în parag. 45-50, a indicat că Legea Supremă consfințește două autorități publice locale: consiliul local, ca autoritate eligibilă, reprezentativă și deliberativă, și primarul, ca autoritate eligibilă, reprezentativă și executivă. În același timp, în temeiul art.72 alin.(3) lit.f) din Constituție, organizarea administrației locale, a teritoriului, precum și regimul general privind autonomia locală, ca elemente ale politicii interne a statului, constituie atribuții de bază ale Parlamentului și se reglementează prin lege organică.

Astfel, determinarea unui statut pentru aleșii locali rezultă din necesitatea exercitării eficiente a atribuțiilor acestora în cadrul realizării puterii locale. Un statut specific al aleșilor locali trebuie să asigure, potrivit prevederilor art.7 din Carta Europeană, liberul exercițiu al mandatului lor. La fel, potrivit art.7 alin.(3) al Cartei Europene, funcțiile și activitățile incompatibile cu mandatul de ales local urmează a fi stabilite prin lege. Astfel, art.7 alin.(1) din Legea nr.768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local stabilește o serie de incompatibilități ale mandatului alesului local, printre acestea fiind: „[...] d) calitatea de șef, de șef adjunct în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale);”. În același timp, conform Legii nr.263 din 16 noiembrie 2012 privind interpretarea articolului 7 alineatul (1) literele c) și d) din Legea nr.768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local: „[...] 2. Prevederile literei d) se aplică șefilor și șefilor adjuncți ai organizațiilor subordonate autorităților administrației publice locale de același nivel și din aceeași unitate administrativ-teritorială (întreprinderi municipale, instituții publice, servicii etc.).

70. Instanța de recurs reiterează că Direcția Educație este o subdiviziune a Consiliului raional Sîngerei, iar Centrul Metodic o subdiviziune structurală a Direcției Educație Sîngerei, aspect menționat supra.

71. Totodată, urmează a fi punctat faptul că Ion Roșca în virtutea art. 12 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 82/2017, în vederea respectării regimului juridic al incompatibilităților, era obligat să își soluționeze starea de incompatibilitate în termen de o lună din momentul începerii mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ori, în cazul în care încetarea situației de incompatibilitate în termenul dat nu depinde de voința sa, să prezinte probe privind întreprinderea cu bună-credință a acțiunilor de eliminare a acestei situații.

72. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind justificat raționamentul primei instanței privind temeinicia concluziei formulate în actul de constatare în ceea ce vizează încălcarea regimului juridic al incompatibilităților de către Ion Roșca, prin desfășurarea simultană a unor funcții incompatibile în contextul postulatelor legale citate supra.

73. Drept urmare decad argumentele reclamantului precum că nu a deținut funcția de șef sau șef adjunct al Direcției Educației Sîngerei, în situația în care Centrul Metodic, al cărui șef era, este o subdiviziune structurală a Direcției Educație Sîngerei, aspect reiterat supra.

74. La fel, justificat a fost constatată starea de incompatibilitate în virtutea funcțiilor deținute în perioada 27 decembrie 2017-02 ianuarie 2020, or, sunt neîntemeiate alegațiile reclamantului precum că doar la 22 martie 2018 i-a fost atribuit mandatul de consilier local, iar până la acea dată nu ar fi fost implicat în activitatea consiliului raional. Atribuirea mandatului de consilier

s-a realizat la 27 decembrie 2017 prin hotărârea nr. 1339 a Comisiei Electorale Centrale. Mai mult, prin pct. 4 al acestei hotărâri a fost preavizat despre obligația de a respecta termenul de 30 zile pentru înlăturarea stării de incompatibilitate în caz de apariție a acesteia (f.d.37 dosarul administrativ).

75. În ceea ce vizează soluția instanței de apel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că aceasta în esență vizează constatarea ilegalității actului emis de pârât pentru neîntrunirea condiției de înregistrare imediată și repartizare aleatorie a sesizării, precum și că procedura de control s-a desfășurat cu încălcarea termenului procedurii administrative prevăzut de Codul Administrativ.

76. La acest capitol, instanța de recurs apreciază ca fiind relevante argumentele recurentului precum că instanța de apel la examinarea cauzei s-a axat pe preținse deficiențe de procedură, însă nu a elucidat fondul cauzei.

77. Referitor la înregistrarea imediată și repartizarea aleatorie a sesizării, care în opinia instanței de apel este un principiu încălcat și denotă încălcarea procedurii administrative de control inclusiv cu încălcarea principiilor legalității, imparțialității, comprehensibilității și transparenței prevăzute de art.21, art.25 și art. 32 din Codul administrativ și prin urmare confirmă ilegalitatea actului, instanța de recurs reiterează că sesizarea a parvenit la 15 februarie 2018, fiind repartizată 13 decembrie 2019 prin sistemul electronic, din cauza situației generate de noile proceduri stabilite prin Legea nr. 132/2016 și până la completarea funcțiilor de inspectori de integritate abilitați cu examinarea sesizărilor și eventual inițierea controlului, fiind informat petiționarul la 27 februarie 2018 despre imposibilitatea examinării acesteia (f.d.9 dosarul administrativ). De altfel, în art. 44 din Legea nr. 132/2016 în dispoziții tranzitorii sunt reflectate anumite aspecte privind activitatea entității noi create prin reorganizare. La 27 decembrie 2019 a fost întocmit procesul-verbal de inițiere a controlului nr.453/16.

78. Cu referire la argumentul instanței de apel privind lipsa actului care să confirme respectarea principiului repartizării aleatorii ar confirma cert că pârâtul a încălcat art. 30 din Legea nr.132/2016, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că norma enunțată nu condiționează legalitatea actului de constatare prin existența sau lipsa actului de repartizare a aleatorie la dosarul administrativ. Totodată, conform Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „e-Integritate” nr. 183 din 15 martie 2019, scopul SIA „e-Integritate” constă în formarea Registrului electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale, a Registrului de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, precum și implementarea mecanismelor de depunere a declarațiilor, de verificare a averilor, intereselor personale și conflictelor de interese, a incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, în conformitate cu prevederile Legii nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și ale

Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale. Iar pct.3 supct.3 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului informațional automatizat „e-Integritate” nr. 228 din 10 aprilie 2020, prevede că SIA „e-Integritate” include următoarele contururi funcționale de bază: 3) conturul Autorității: f) înregistrarea sesizărilor și distribuirea aleatorie a acestora.

79. În această ordine de idei, având în vedere reglementările legale aferente activității Autorității Naționale de Integritate pentru îndeplinirea atribuțiilor acordate prin lege, repartizarea cu întârziere a sesizării, lipsa actului ce ar confirma înregistrarea și repartizarea aleatorie a sesizării în sensul menționat de instanța de apel nu poate afecta legalitatea procedurii administrative și ca rezultat nu poate justifica anularea actului de constatare. În special că nu au fost stabilite abateri în ceea ce vizează comprehensibilitatea și transparența acțiunilor autorității publice. Or, s-a asigurat participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate în perioada desfășurării controlului, iar obiecții nu au fost înaintate la acest capitol, iar reclamantul prin cererea sa și-a exprimat, în esență, dezacordul cu modalitatea de apreciere și lipsa răspunsului.

80. Deși în virtutea prevederilor art. 22 alin. (1) coroborate cu art. 219 alin.(1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Prin prisma art.219 alin. (2) și (3) din Codul administrativ instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

81. Prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a efectuat controlul actului contestat luând în considerare inclusiv prevederile legale ce vizează desfășurarea procedurii administrative.

82. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind neîntemeiată constatarea instanței de apel privind încălcarea termenului procedurii administrative prin prisma art. 60 din Codul administrativ, or, ulterior repartizării aleatorii sesizării și dispunerea inițierii controlului regimului juridic în virtutea prevederilor art.19, art. 20 și art. 37 din Legea nr. 132/2016, care reglementează activitățile desfășurate de inspectorul de integritate, drepturile și obligațiile acestuia în cadrul efectuării controlului privind respectarea la caz al regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate necesită un termen rezonabil și suficient

în efectuarea unui control obiectiv, corect și multiaspectual. La fel, se invită persoana supusă controlului să-și prezinte punctul de vedere printr-o scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc care confirmă informarea, care urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la recepționarea invitației. Totodată, dacă recepționarea invitației pentru a prezenta un punct de vedere nu este confirmată mai mult de 30 de zile de la expedierea acesteia, inspectorul de integritate întocmește actul de constatare numai după expirarea a 15 zile de la expedierea unei invitații repetate, indiferent de faptul dacă a fost sau nu confirmată recepționarea acesteia. De altfel, din lucrările dosarului administrativ este evident că inspectorul de integritate a inițiat etapa de interpelare și acumulare a informațiilor necesare la inițierea controlului conform procesului-verbal din 27 decembrie 2019, inclusiv: informarea cu aviz recomandat a reclamantului Ion Roșca pentru prezentarea punctului de vedere, interpelarea Comisiei Electorale Centrale în vederea obținerii informațiilor necesare desfășurării controlului. Astfel, nu poate fi pretinsă încălcarea termenului, în situația în care pentru anumite acțiuni ale inspectorului de integritate Legea art. 132/2016 acordă termene exprese, care urmează a fi respectate. Mai mult, art. 60 din Codul administrativ invocat instanța de apel prevede termenul general, care nu este aplicabil, având în vedere existența legii speciale. Prin prisma art. 27 din Codul administrativ, în cazul în care Codul administrativ sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată trebuie să acționeze într-un termen rezonabil. Astfel, procedura de efectuare a controlului de către Autoritatea Națională de Integritate, în lipsa unor reglementări speciale, urmează a fi finalizată într-un termen rezonabil, dar nu în termenul general, stabilit la art. 60 din Codul administrativ (30 de zile), fiind relevante argumentele recurentului la acest aspect.

83. În această ordine de idei, instanța de recurs menționează că Legea nr. 133/2016 (în redacția la data desfășurării controlului) și Legea nr. 132/2016 (în redacția la data desfășurării controlului) sunt legi speciale în raport cu dispozițiile Codul administrativ, iar în temeiul art. 5 alin. (3) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, în caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială. Respectiv, instanța de recurs reține ca fiind corectă poziția recurentului precum că procedura de efectuare a controlului presupune efectuarea mai multor acțiuni în vedere acumulării informațiilor și materialelor necesare stabilirii circumstanțelor relevante cauzei. Prin urmare, termenul, în interiorul căruia se finalizează o procedură administrativă, poartă un caracter rezonabil stipulat în art. 27 Codul administrativ, reamintit anterior. Termenul respectiv poate fi afectat de comportamentul subiectului care urmează să prezinte punctul de vedere. Așadar, termenii concreți prevăzuți de legea specială (Legea nr. 132/2016) privind efectuarea procedurii de control al respectării modului de declarare

a averii și a intereselor personale exclude aplicarea termenului general stabilit în art. 60 din Codul administrativ.

84. De altfel, instanța de apel în raționamentele sale s-a axat pe termenul general prevăzut de art. 60 din Codul administrativ, însă nu a indicat norma legală ce ar stabili că nerespectarea termenului desfășurării unei proceduri administrative, repartizarea cu întârziere a sesizării, ar duce în consecință la nulitatea actului administrativ final. Din sistemul reglementărilor instituite prin Codul administrativ nu se identifică o astfel de concluzie. Doar în situația unui viciu fundamental de procedură poate fi pusă problema valabilității unui act administrativ. Instanța de apel nu a motivat în ce măsură eventuala depășire a termenului unei proceduri administrative sau repartizarea sesizării peste termenul prevăzut de Codul administrativ ar fi afectat în esență drepturile reclamantului și implicit a viciat soluția finală adoptată. În special, cum s-a menționat anterior, reclamantul/intimat a avut posibilitatea să participe activ la procedura de verificare, să-și prezinte poziția, să administreze probe, nu a fost limitat în drepturile sale pe perioada derulării controlului etc., iar pretinsă lipsă de răspuns/reacție din partea autorităților nu este justificată.

85. În special, practica națională în ceea ce vizează termenul procedurii administrative în cazul controalelor efectuate de Autoritatea Națională de Integritate, este uniformă și aici urmează a fi menționate cauzele: decizia nr. 3ra-1028/22 din 28 iunie 2024 a Curții Supreme de Justiție, decizia 3ra-89/23 din 05 iunie 2024 a Curții Supreme de Justiție, decizia 3ra-697/23 din 28 august 2024 a Curții Supreme de Justiție, etc.

86. Cu referire la argumentul instanței de apel privind neglijarea de către pârâtul/recurent de rând cu prevederile Codului administrativ, prevederile Metodologiei de efectuare a controlului averilor și intereselor, respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, în ceea ce vizează respectarea termenelor, instanța de recurs reține argumentele recurentului precum că acesta este un act intern, care a fost emis în temeiul Legii nr. 132/2016 și nu poate avea forță juridică superioară legilor relevante activității recurentului.

87. În atare circumstanțe, instanța de recurs relevă că inspectorul de integritate întemeiat a ajuns la concluzia reținută prin actul de constatare nr. nr. 163/16 din 04 august 2020, care a fost precedată de respectarea procedurii de emitere a actului administrativ, în termenele reglementate de legea specială, actul este emis de către un organ competent și în corespundere cu normele legii materiale aplicabile speței, abateri la emiterea actului administrativ individual defavorabil nu au fost constatate, legalitatea actului de constatare nu a fost infirmată. Drept urmare, prima instanța justificat a conchis despre netemeinicia acțiunii înaintate. Respectiv întemeiat a dispus și respingerea compensării cheltuielilor solicitate pentru asistență juridică.

88. Subsidiar, se atestă că Ion Roșca în pofida faptului că instanța de apel a anulat actul contestat doar pentru pretinse vicii de procedură, nu a contestat decizia în latura ce ține de admiterea stării de incompatibilitate. Prin urmare se prezumă că și-a exprimat acordul față de constatarea în acest sens.

89. Coroborând circumstanțele reliefate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție admite recursul casează integral decizia instanței de apel cu adoptarea unei noi decizii de menținere a hotărârii primei instanțe.

90. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 248 alin.(1) lit.b), alin.(3) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate.

Casează integral decizia din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău și adoptă o nouă decizie prin care menține hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Roșca împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr. 163/16 din 04 august 2020.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni